

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložil(a) student(ka): Michal Pečeňa

Název práce: Trojúhelníková diplomacie - vzájemný vliv americko-čínských a americko-sovětských vztahů za Nixonovy administrativy

Oponoval: PhDr. Marek Pečenka

1. OBSAH A CÍL PRÁCE (stručná informace o práci, formulace cíle):

Práce se zabývá problematikou tzv. trojúhelníkové diplomacie, tj. Nixonovy a Kissingerovy zahraničněpolitické strategie, která usilovala o zlepšení vztahů s Čínou a současně směřovala k détente ve vztazích se Sovětským svazem. Sovětsko-čínská roztržka, třetí strana tohoto trojúhelníku, měla pokračovat, což se jeví jako výhoda, protože Kissinger věřil, že USA z toho politicky vytěží jako jediná velmoc v dobrých vztazích s oběma.

Cílem práce je „osvětlit vznik a fungování trojúhelníkové diplomacie“ – tedy geopolitické faktory, „způsob myšlení Richarda Nixona a Henryho Kissingera“, „hlavní principy trojúhelníkové diplomacie“, to vše v kontextu americké zahraniční politiky. Práce se má věnovat i příkladům reakcí sovětské a čínské strany na fungování trojúhelníkového mechanismu.

2. VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, argumentace, logická struktura, teoretické a metodologické ukotvení, práce s prameny a literaturou, vhodnost příloh apod.):

Práce je strukturována do čtyř kapitol. V první autor stručně popisuje vztahy na všech stranách trojúhelníku (USA-SSSR, USA-ČLR a ČLR-SSSR) před rokem 1969. V druhé se věnuje postavám H. Kissingera a R. Nixona jako tvůrců trojúhelníkové diplomacie, jejich názorům a postojům. Třetí kapitola se věnuje vlastní trojúhelníkové diplomacii (principy, definice) a konečně čtvrtá kapitola, která by dle autorem stanoveného cíle měla být jednou z klíčových kapitol práce, se věnuje praktické podobě trojúhelníkové diplomacie. Zde je nutno poznamenat, že předkládaná práce vznikla přepracováním textu, který nebyl doporučen k obhajobě, a právě původní čtvrtá část byla jedním z důvodů. Jestliže první tři části prošly jen kosmetickými úpravami a opravou formálních nedostatků, současná čtvrtá kapitola je zcela nová, což práci prospělo. Je jasná, přehledná a až na výjimky srozumitelná. Nicméně její rozsah – vzhledem k tomu, že jde o těžiště práce – je nedostatečný. Autor pak nemá prostor na hlubší analýzu a zejména končí práci rokem 1972 – tj. sblížením USA s Čínou a détente se SSSR. Tedy fakticky okamžikem dotvořením „trojúhelníku“. Další fungování tohoto mechanismu je odbyto závěrečnou větou: „Spojené státy... dál pokračovaly ve strategii trojúhelníkové diplomacie. O její funkčnosti svědčí i to, že SSSR a ČLR Washington nevytrestaly narovnáním svých vzájemných vztahů – napětí mezi nimi naopak pokračovalo i po Maově smrti.“(s. 29)

Práce je v zásadě věcně správná, práce s odkazy, která byla rovněž kritizována u odmítnuté práce se zlepšila. Autor ale stále často neuvádí odkazy u parafrází či převzatých informací (charakteristika Kissingera s. 9 a 10, „autorství“ změny politiky vůči Číně, s. 11 – autor v textu píše o pamětech, ale přesný odkaz chybí, na s. 12 je parafráze práce MacMillana, ale odkaz opět chybí atd – toto „necitování“ prolíná celou prací).

Ostatně i práce s přímými citacemi je podivná, je jich mnoho a jsou často zbytečně dlouhé. Parafráze by stejné množství informací zvládla na menším rozsahu (Nálevka, s. 8, Kissinger, s. 19 atd.). Některé jsou zbytečné (píseň z Nixonovy volební kampaně, s. 12), některé

zmatečné a nesrozumitelné (Memorandum z rozhovoru..., s. 27; název je z neznámých ťvůvodů přeložen do češtiny; taktěž i v seznamu literatury). Autor občas dokonce nejprve vypíchne podstatu citátu a pak ho ještě jednou přesně ocituje (Kissinger s. 21)

Slabinou práce je i to, že autor pracuje fakticky jen se šesti zdroji – dvěma díly Kissingerových pamětí, Nixonovými pamětmi, Nixonovým článkem z roku 1967 a a dvěma studiemi ze sborníku Kirby W. C, Ross R., Li Gong (konkrétně Kozyrev V. a Wang Zhongchun. Prameny jsou uvedeny v seznamu literatury, ale jejich použití je banální (zmatená citace zmíněná výše a závěr společného komuniké, s. 27). Zdrojů je sice více, ale jejich využití marginální. Paměti hlavních protagonistů přijímá autor nekriticky (jejich kritika nebyla vůbec provedena).

Metodologie není vůbec zmíněna, fakticky se jedná o kompilaci a pokus o analýzu.

3. FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, formální náležitosti práce apod.):

Jazykový projev je na velice dobré úrovni s minimem překlepů a pravopisných chyb. Krtizovaný autorův „lehký styl“ byl částečně upraven, ale stále je tu ještě dost iritujících reziduí (historický prézens).

Citace jsou po formální stránce v pořádku.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z bakalářské práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, naplnění cíle apod.):

Přepřeracování práci rozhodně prospělo, přesto celá řada kritizovaných nedostatků odstraně nebyla. Co se týče deklarovaných cílů, pak v zásadě naplněny byly, s výhradou ukončení v roce 1972 (viz výše). Argumentace je přesvědčivá a vesměs doložená, byť nikterak originální.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

Do kdy fungovala zmíněná trojúhelníková diplomacie jako instrument americké zahraniční politiky?

Uved'te další příklady, kdy se projevila.

6. DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

Práci **doporučuji** k obhajobě a navrhuji známku **dobře** za podmínky, že autor přesvědčivě zodpoví u obhajoby výše zmíněné otázky.

(výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl):

Datum: 15. 1. 2015

Podpis: